

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 153/14</i>
------------------	-----------------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 czerwca 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocyłowska (spr.)
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **24 czerwca 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **D. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **29 listopada 2013 r.** sygn. akt **IV U 1238/13**

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 maja 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawczyni D. P. przyznania emerytury podając w uzasadnieniu, że wnioskodawczyni nie spełnia warunków świadczenia gdyż nie wykazała posiadania do dnia 1 stycznia 1999 roku ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Według organu rentowego okres zatrudnienia wnioskodawczyni od 1 października 1977 roku do 31 sierpnia 1986 roku na stanowisku asystenta wyższej uczelni nie jest okresem wykonywania pracy w

szczególным charakterze. Natomiast decyzją z dnia 4 lipca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ponownie odmówił wnioskodawczyni D. P. przyznania emerytury podając, że wnioskodawczyni nie spełnia warunków określonych przepisami ustawy z 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela, oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponieważ nie udowodniła 15 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze przed 1 stycznia 1999 roku, nie spełnia warunków świadczenia opisanych w art. 46 ustawy oraz nie rozwiązała dotychczas umowy o pracę w charakterze nauczyciela.

W odwołaniu od wymienionych decyzji wnioskodawczyni D. P. wносиła o ich zmianę i przyznanie emerytury. Zarzucała, że organ rentowy bezpodstawnie przyjmuje iż w okresie zatrudnienia od 1 października 1977 roku do 31 sierpnia 1986 roku na stanowisku asystenta nie wykonywała pracy w szczególnym charakterze skoro pracowała jako nauczyciel akademicki.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania powołując te same argumenty co w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 29 listopada 2013 roku odwołania wnioskodawczyni oddalił. Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawczyni urodzona dnia (...) w dacie złożenia wniosku o przyznanie emerytury pozostawała w zatrudnieniu. Według wyczenia organu rentowego udowodniła ona 34 lata 7 miesięcy 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych i ta okoliczność nie jest sporna. Natomiast spór sprowadza się do tego czy wnioskodawczyni spełniała warunki do uzyskania emerytury określone przepisem art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela, bądź przepisem art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy określeniu istoty sporu dotyczącej kwestii czy okres zatrudnienia wnioskodawczyni od 1 października 1977 roku do 31 sierpnia 1986 roku na stanowisku asystenta w UMCS – Filia w R. jest okresem wykonywania pracy w szczególnym charakterze (pracy pedagogicznej). Sąd Okręgowy zauważył, iż przepis art. 1 ust. 1 pkt od 1 – 5 Karty Nauczyciela zawiera enumeratywne wyczenie osób, które podlegają jej przepisom, a tym samym wykonują pracę w szczególnym charakterze. Wśród wymienionych w tym przepisie osób brak jest osób zatrudnionych na wyższych uczelniach. Dlatego też wspomniany sporny okres zatrudnienia wnioskodawczyni na stanowisku asystenta nie mógł zostać uwzględniony jako okres wykonywania pracy pedagogicznej czy okres pracy wykonywanej w szczególnym charakterze i tym samym nie mógł zostać uwzględniony do okresów wymaganych do przyznania emerytury na podstawie przepisu art. 88 ust. 2a ustawy Karta Nauczyciela względnie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Końcowo Sąd Okręgowy zauważył, iż wnioskodawczyni decyzją z dnia 10 września 2013 roku ma przyznane prawo do emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 i 1 a karty Nauczyciela poczynając od dnia 1 września 2013 roku po wykazaniu rozwiązania stosunku pracy. Jako podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia Sąd wskazał ponadto przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżyła wnioskodawczyni zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyznanie, iż na dzień 1 stycznia nie posiada ona 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawczyni wskazując na błędy w uzasadnieniu orzeczenia wniosła o jego stosowną zmianę.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni jest bezzasadna.

Na wstępie poniższych uwag należy przypomnieć, iż przedmiotem postępowania jest kwestia uprawnień wnioskodawczyni do świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku z tytułu powoływania się wnioskodawczynią na spełnienie przesłanek świadczenia opisanych w art. 184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i przepisy zawarte w art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych oraz art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela. Podane normy umożliwiają pozytywne ubieganie się o emeryturę po wykazaniu: w przypadku stosowania art. 184 w związku

z art. 32 ustawy stażu emerytalnego (tj. okresów składkowych i nieskładkowych) w wymiarze 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, wieku obniżonego o pięć lat od wieku powszechnego (czyli 55 lat w przypadku kobiet i 60 lat dla mężczyzn), posiadania do dnia wejścia w życie ustawy tj. do dnia 1 stycznia 1999 roku, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze; w przypadku stosowania art. 46 ustawy wspomniane w nim warunki świadczeń musiały zostać spełnione do końca 2008 roku a w przypadku stosowania art. 88 Karty Nauczyciela warunków stażu ogólnego (30 lat składkowych i nieskładkowych) oraz pracy pedagogicznej (20 lat) należało wykazać do końca 2008 roku, a rozwiązanie stosunku pracy na wniosek nauczyciela do chwili złożenia wniosku o emeryturę. W każdym z wymienionych typów świadczeń emerytalnych ustawodawca przewidział ponadto warunek nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Z ustaleń dokonanych przez Sąd pierwszej instancji wynika, iż na datę złożonego wniosku emerytalnego skutkującego wydaniem obydwu zaskarżonych decyzji wnioskodawczyni nie spełniała w zakresie każdego z możliwych wszystkich warunków pozwalających na przyznanie jej prawa do emerytury. I tak przyznanie wnioskodawczyni prawa do emerytury na podstawie przepisu art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie było (i nadal nie jest) możliwe z uwagi na wymóg wykazania zarówno stażu ubezpieczeniowego (20 lat składkowych i nieskładkowych) jak i pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w wymiarze 15 lat istniejących do dnia 1 stycznia 1999 roku. Wnioskodawczyni nie spełnia drugiego z warunków tj. jej staż pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze jest niższy niż wymagane 15 lat. Niewątpliwie bowiem okres jej pracy w charakterze asystenta wyższej uczelni od dnia 1 października 1977 roku do dnia 31 sierpnia 1986 roku nie może być uznany jako praca w szczególnym charakterze. Zdecydował o tym ustawodawca, który w art. 32 ust. 3 pkt 5 ustawy wskazał, iż dla celów przyznania przewidzianych w nim uprawnień za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze uważa się nauczycieli, wychowawców lub innych pracowników pedagogicznych wykonujących prace nauczycielską wymienioną w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela. W odesłanym przepisie wymienione są placówki kształcenia szkolnego wśród których brak jest szkół wyższych. I ta okoliczność jak również brak zaliczenia w ustawie z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym pracy nauczycieli akademickich do pracy w szczególnym charakterze powoduje, iż sporny okres prawidłowo nie został zaliczony do limitu pracy w warunkach szczególnych czy szczególnym charakterze. Nadto – z tych samych powodów – sporny okres nie może być zaliczony do pracy pedagogicznej w wymiarze 20 lat będącej jednym z warunków emerytury określonej w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1989 roku w sprawie sygn. akt III UZP 35/88 opublikowana w LEX nr 13129). Wnioskodawczyni nie mogła także przed rozwiązaniem stosunku pracy nauczyciela na swój wniosek uzyskać prawa do emerytury na podstawie przepisu art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela. Dopiero gdy wykazała stosownym świadectwem pracy fakt rozwiązania stosunku pracy stosowne uprawnienia emerytalne od dnia kolejnego po ustaniu stosunku pracy uzyskała w niezaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji. Także przyznanie wnioskodawczyni uprawnień emerytalnych na podstawie przepisu art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przywołującego między innymi warunki z art. 29 czy 32 tej ustawy nie jest możliwym. Warunki emerytalne w nim przewidziane w każdym przypadku wymagały osiągnięcia w przypadku kobiet wieku 55 lat przed dniem 1 stycznia 2008 roku. Już proste porównanie daty urodzenia wnioskodawczyni z datą końcową terminu badania uprawnień emerytalnych wskazują za prawidłowością decyzji organu rentowego.

Reasumując Sąd Apelacyjny uznał trafność wydanego orzeczenia pomimo niezbyt jasno sformułowanego jego pisemnego uzasadnienia. Z podanych powodów apelacja wnioskodawczyni musi zostać uznana za bezzasadną i mająca jedynie polemiczny wobec rozstrzygnięcia charakter.